

Ulovlige lån i danske selskaber

-Analyse af 2014-regnskaberne

www.fsr.dk

FSR - danske revisorer er en
brancheorganisation for god-
kendte revisorer i Danmark.
Foreningen varetager reviso-
rernes interesser fagligt og
politisk.

OM FSR – ANALYSE

FSR - danske revisorer udarbejder løbende analyser og survey, som tager udgangspunkt i aktuelle og relevante problemstillinger i revisorbranchen og i erhvervslivet mere generelt. Formålet med undersøgelseerne er, at sætte fokus på relevante emner og nyttiggøre den unikke viden som foreningens medlemmer besidder. Revisor er virksomhedernes foretrukne rådgiver og har i kraft af sin særlige position i erhvervslivet en dyb indsigt i virksomhedernes økonomi, regnskab og organisation. Gennem undersøgelseerne ønsker FSR – danske revisorer at udbrede kendskabet til revisorbranchen og bidrage til en kvalificeret debat om branchens og erhvervslivets rammevilkår. Det er tilladt at citere fra publikationen med tydelig kildeangivelse og med henvisning til FSR – danske revisorer.

ISSN-NR.: 2245-7534

Denne publikation indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "FSR - Analyse".

KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til:

Erhvervspolitisk direktør Tom Vile Jensen på tvj@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 51

Kommunikationschef Anders Lau på ala@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 47

Analytiker Thomas Baadsgaard på tba@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 79

UNDERSØGELSENS HOVEDKONKLUSIONER

- **6.529 reviderede selskaber havde anmærkninger om ulovlige lån i revisionspåtegningen på 2014-regnskaberne. Det svarer til, at 4,3 pct. af de reviderede selskaber fik en anmærkning om ulovlige lån. Til sammenligning havde 5,9 pct. et ulovligt lån i 2013-regnskaberne**
- **Antallet af regnskaber, hvor revisor har givet anmærkninger om ulovlige lån i sin påtegning, er faldet med 3.456 det seneste år fra 9.985 til 6.529**
- **Faldet på 3.456 selskaber med anmærkninger om ulovlige lån udgøres henholdsvis af fravalgt revision fra 1.523 selskaber (42 pct.), netto berigtigede lån fra 1.225 selskaber (38 pct.) og konkurser eller ikke indberettet regnskaber fra 708 selskaber (20 pct.)**
- **Selskabernes fravalg af revision eller udvidet gennemgang er således den største enkeltårsag til faldet i antallet af anmærkninger om ulovlige lån i revisorpåtegningerne fra 2013- til 2014-regnskaberne**
- **Der anslås at have været ulovlige lån for godt 150 mio. kr. blandt de 708 selskaber, der gik konkurs eller ikke indberettede regnskab for 2014. Hvis disse lån ikke er berigtiget, inden konkursen indtræffer, er der en risiko for tabt skatteprovenu og/eller, at kreditorer og leverandører lider yderligere tab**
- **I 2014-regnskaberne, der er blevet revideret eller har fået en udvidet gennemgang, anslås der at være ulovlige lån for et samlet beløb på godt 1,4 mia. kr.**
- **På trods af nye skatteregler fra efteråret 2012, der havde til formål at sætte en stopper for de ulovlige lån, var 2.382 ud af de 6.529 ulovlige lån i 2014-regnskaberne nye ulovlige lån**
- **Blandt de 72.785 selskaber, der ikke har fået revision eller udvidet gennemgang af 2014-regnskaberne, anslås det, at 3.139 ville have fået en anmærkning om ulovlige lån, som ikke nødvendigvis er synlige på grund af fravalget af revision eller udvidet gennemgang**

BAGGRUND FOR UNDERSØGELSEN

Ifølge selskabslovens § 210 må et selskab ikke yde lån til eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet. Populært sagt må ejere af et selskab altså ikke låne af egen kasse. Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets moderselskab og i andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet. Revisor skal ved revision eller udvidet gennemgang af et selskabs regnskab give en anmærkning i revisionspåtegningen, hvis selskabet overtræder selskabslovens § 210. På den måde kan virksomhedens interessenter blive opmærksomme på det ulovlige lån. FSR - danske revisorer har, på baggrund af data leveret af Experian, gennem flere år fulgt udviklingen i antallet af selskaber, der overtræder lovgivningen på dette område.

Den forrige regering fremlagde som et led i sin skattereform forslag om beskatning af lånene. Forslaget blev vedtaget i Folketinget den 13. september 2012. De nye regler betyder, at alle "nye" registrerede ulovlige lån vedrørende hovedaktionærer i fremtiden beskattes som henholdsvis løn eller udbytter allerede på optagelsestidspunktet. Det sker for at fjerne incitamentet til at "omdøbe" skattepligtig løn eller udbytte til aktionærlån. Selvom lånet tilbagebetales, vil det alligevel blive beskattet hos en låntager, der er hovedaktionær. De nye beskatningsregler omfatter ikke "gamle" lån og har derfor ikke nødvendigvis betydning for omfanget af berigtigelse af allerede optagne lån.

Fakta om revisors erklæringer i regnskaberne

Selskaber, som ikke er underlagt revisionspligt, har mulighed for helt at fravælge revisor, eller alternativt at få foretaget en udvidet gennemgang, et review af årsregnskabet eller assistance med regnskabsopstillingen. Udvidet gennemgang, review- eller en erklæring om assistance med opstilling er i modsætning til revision ikke afgivet med en høj grad af sikkerhed. Der kan dog både i forbindelse med review og udvidet gennemgang gives anmærkninger, men kun ved en udvidet gennemgang gives anmærkninger om ulovlige lån. Anmærkninger om ulovlige lån gives også ved en fuld revision.

Table 1: Fordeling af antal erklæringer i 2013- og 2014-regnskaberne

	2013	2014
Revision	156.399	128.201
Udvidet gennemgang	13.039	23.165
Review	4.172	6.052
Assistance	24.088	42.695
Ingen erklæring	17.766	24.038
I alt	215.464	224.151

Kilde: Experian 2015

Omfang af ulovlige lån i 2014-regnskaberne

På baggrund af regnskabsdata leveret af Experian har FSR – danske revisorer undersøgt omfanget af anmærkninger om ulovlige lån i revisionspåtegningerne på 2014-regnskaberne. Undersøgelsen afdækker desuden udviklingen i omfanget af ulovlige lån siden 2006, med særligt fokus på baggrundene for det seneste års udvikling, samt hvilke konsekvenser disse kan medføre for eksempelvis SKAT, kreditorer og långivere. I dag kan hovedparten af de danske selskaber fravælge revision. Derfor afdækker undersøgelsen også, hvor mange selskaber der ikke bliver revideret og giver et konservativt estimat på, hvor mange anmærkninger om ulovlige lån, der ikke gives og dermed ikke kommer til offentlighedens kendskab. Desuden anskueliggøres det beløbsmæssige omfang af de ulovlige lån.

Nyt fald i antallet af ulovlige lån

I 2014-regnskaberne er der i påtegningen fra revisor givet anmærkninger om eksistensen af et ulovligt lån i 6.529 selskaber. Det er et fald på 3.456 sammenlignet med 2013-regnskaberne, hvor 9.985 selskaber havde et ulovligt lån. Også året før var der et markant fald i antallet af ulovlige lån på 4.247. Faldet de to seneste år skal ses i sammenhæng med en markant stigning i antallet af selskaber, som fravælger erklæringstyper, hvor der gives anmærkninger for ulovlige lån.

Tablet 2: Udviklingen i antal og andel selskaber med ulovlige lån

	Antal ulovlige lån	Antal reviderede selskaber	Andel ulovlige lån
2006	8.705	161.822	5,38%
2007	10.835	185.641	5,84%
2008	13.133	198.870	6,60%
2009	14.649	202.654	7,23%
2010	16.115	199.025	8,10%
2011	16.427	192.372	8,54%
2012	14.232	184.358	7,72%
2013	9.985	169.438	5,89%
2014	6.529	151.366	4,31%

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Det seneste års fald i antallet af ulovlige lån betyder, at niveauet i 2014-regnskaberne er på det laveste niveau siden opgørelsens start. I 2006 var der 8.705 selskaber med ulovlige lån, hvilket svarede til 5,38 pct. af datidens selskabspopulation. Omfanget af ulovlige lån nåede sit højdepunkt i 2011, hvor 16.427 selskaber havde ulovlige lån, svarende til 8,54 pct. af datidens selskabspopulation. Siden 2011 er omfanget af ulovlige lån faldet markant, fra 16.427 til 6.529. Den relative andel af selskaber med ulovlige lån er i den periode næsten halveret fra 8,54 pct. til 4,31 pct.

Årsagerne til faldet i omfanget af de ulovlige lån kan skyldes at:

- Flere selskaber med ulovlige lån fravælger revision eller udvidet gennemgang og skjuler lån under andre poster i regnskabet, såsom "andre tilgodehavender"

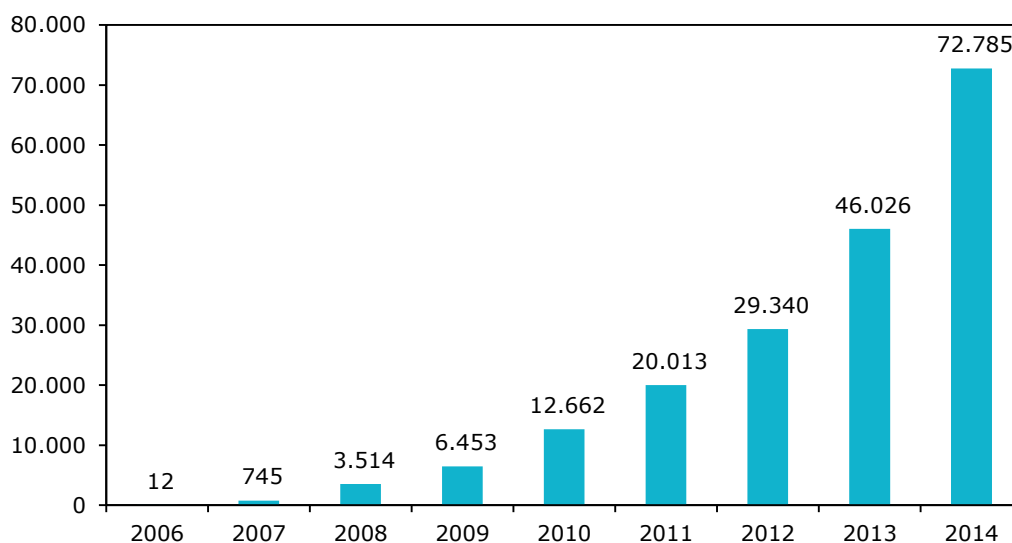
- Selskaber med ulovlige lån går konkurs eller indleverer ikke et regnskab
- Der er flere selskaber, hvor det ulovlige lån bliver berigtiget, end selskaber, hvor der optages nye ulovlige lån

Senere i analysen vil der blive foretaget en nærmere undersøgelse af årsagerne til faldet i antallet af ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne.

Mange ulovlige lån opdages aldrig

Siden 2006, hvor det blev muligt for en række selskaber at fravælge revisionen, er antallet af selskaber i Danmark, hvis regnskab ikke bliver revideret, steget hvert år. På den måde kommer en lang række forhold ikke frem til offentligheden, samtidig med at der ikke er samme sikkerhed for regnskabets indhold, som når en uafhængig revisor har revideret det.

Figur 1: Udviklingen i antallet af selskaber, der har fravalgt revision eller udvidet gennemgang

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

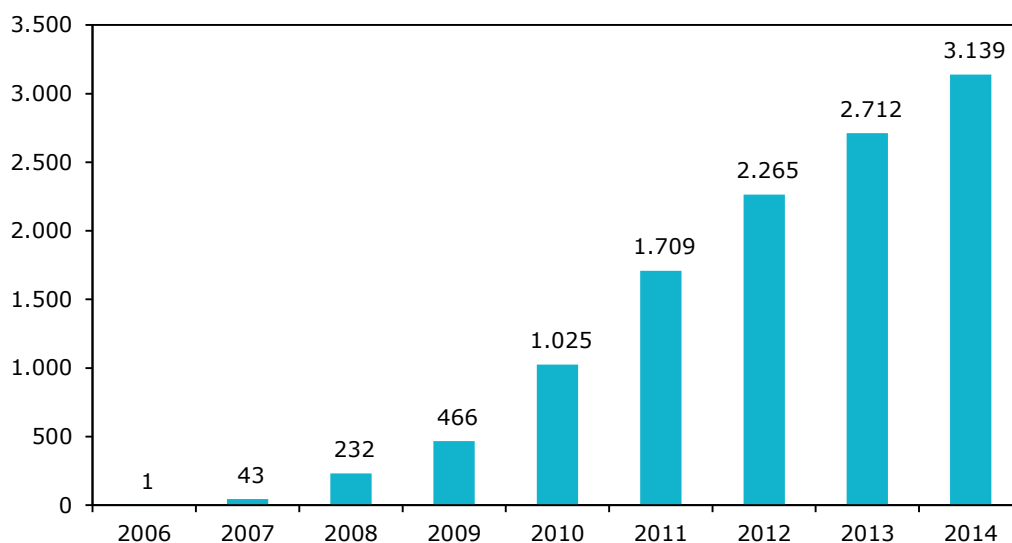
I 2006 havde blot 12 selskaber fravalgt revisionen, mens 29.340 selskaber fravalgte revisionen i 2012. I 2013 fik selskaberne i regnskabsklasse B, som har en nettoomsætning på op til 72 mio. kr., mulighed for at få foretaget en udvidet gennemgang af regnskabet, hvor revisor ligesom i revisionen kan komme med anmærkninger om regnskabet og andre forhold, i stedet for en mere omfattende revision. Blandt 2014-regnskaberne blev 72.785 hverken revideret eller fik foretaget udvidet gennemgang.

Disse selskaber indgår ikke i statistikken over antal regnskaber, der har fået anmærkninger om ulovlige lån, eftersom der ikke er udført revision eller udvidet gennemgang af dem.

Hvis en revisor havde udført revision eller udvidet gennemgang af disse regnskaber, må det ud fra en konservativ vurdering forventes, at revisor ville give en anmærkning om ulovlige lån i revisors påtegning på regnskabet i en lige så stor andel af selskaberne, som ved revision eller udvidet gennemgang.

Dermed kan det estimeres hvor mange selskaber, som forventeligt ville have fået en anmærkning om ulovlige lån i regnskabet, hvis de var blevet revideret. Godt 4,3 pct. af 2014-regnskaberne, der blev revideret eller fik foretaget en udvidet gennemgang, havde anmærkninger om ulovlige lån. Det svarer til, at der blandt de 72.785 selskaber, som ikke blev revideret, anslås at kunne have været givet anmærkninger om ulovlige lån i 3.139 selskaber. På grund af manglende revision eller udvidet gennemgang kommer disse ikke til offentlighedens kendskab.

Figur 2: Udviklingen i antallet af regnskaber med ulovlige lån, der ikke kommer til offentlighedens kendskab¹

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Ovenstående figur indikerer altså, at en del af forklaringen bag faldet i antallet af regnskaber med revisoranmærkninger om ulovlige lån, kan skyldes en markant stigning i fravalg af revision eller udvidet gennemgang, og dermed kommer disse forhold ikke automatisk og systematisk til myndighedernes, kreditorernes og andre brugeres kendskab.

¹ Beregningerne bygger på antagelsen om, at andelen af ulovlige lån er den samme for reviderede og ikke-reviderede selskaber. De benyttede andele til beregningerne fremgår af tabel 2, mens antallet af ikke-reviderede selskaber fremgår af figur 1.

Fakta om lempelse af revisionspligt

Revisionspligten er blevet lempet i flere omgange.

Før 2006: Alle regnskabsklasse B-virksomheder er omfattet af revisionspligt.

Fra 2006: Regnskabsklasse B-virksomheder med op til 3 mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at fravælge revision.

Fra 2011: Regnskabsklasse B-virksomheder med op til 8 mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at fravælge revision.

Fra 2013: Regnskabsklasse B-virksomheder med mere end 8. mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at vælge mellem udvidet gennemgang og revision.
Holdingselskaber sidestilles med klasse B-virksomheder i forhold til revisionspligten, så holdingselskaber med op til 8 mio. kr. i nettoomsætning på "koncernniveau" får mulighed for at fravælge revision.

Seneste års udvikling i ulovlige lån

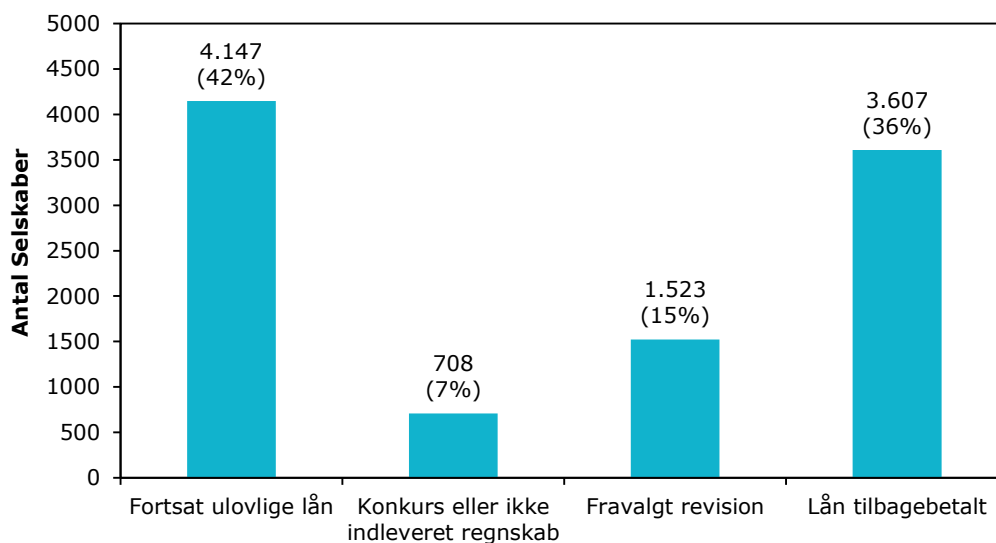
For at få en indsigt i, hvordan selskaber med et ulovligt lån i 2013-regnskabet agerer efterfølgende, undersøges, hvordan disse selskaber har udviklet sig i løbet af 2014. Dette giver indsigt i årsagerne til faldet i antallet af ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne.

Analysen er udarbejdet på baggrund af regnskabsinformation om de enkelte selskaber leveret af Experian. Regnskabsinformationen indeholder blandt andet oplysninger om, hvorvidt en revisor har erklæret sig om regnskabet, og i givet fald hvilken type erklæring revisor har givet, og hvorvidt der er anmærkninger om ulovlige lån i regnskabet. Der er mere specifikt blevet kigget ned i 2014-regnskaberne for de selskaber, der havde et ulovligt lån ifølge påtegningen på 2013-regnskaberne for at undersøge, om der stadig er ulovlige lån i 2014, og i hvilket omfang revision eller udvidet gennemgang er fravalgt.

Sidste års ulovlige lån berigtiges kun i begrænset omfang

Blandt 2013-regnskaberne havde 9.985 selskaber en anmærkning om ulovligt lån i revisors påtegning. I figur 3 ses det, at 4.147 af selskaberne med ulovlige lån i 2013-regnskabet også havde ulovlige lån i 2014-regnskabet. I 3.607 selskaber, svarende til godt en tredjedel, er det ulovlige lån fra 2013 berigtiget i 2014. 1.523 selskaber har enten helt fravalgt revisor eller har valgt et review eller en assistance, hvor der ikke gives anmærkninger for ulovlige lån. Hermed er det ikke umiddelbart synligt for brugerne af regnskaberne heriblandt også SKAT, kreditorer og långivere, om og i givet fald, hvor mange af disse 1.523 selskaber der fortsat havde ulovlige lån i 2014. Dette øger alt andet lige risikoen for kreditgivning og långivning på et forkert grundlag. De resterende 708 selskaber er enten gået konkurs eller har på anden baggrund ikke indleveret et regnskab. Når et selskab går konkurs, er der en risiko for, at et skatteprovenu kan være tabt, hvis de ulovlige lån ikke er berigtiget, inden konkursen indtræffer, idet de tidligere ejere kan være ude af stand og/eller vilje til at tilbagebetale lånene. Det samme gælder de penge, som andre kreditorer, långivere og leverandører måtte have til gode i selskabet.

**Figur 3: 2014-status for selskaber,
som havde et ulovligt lån i 2013-regnskabet**

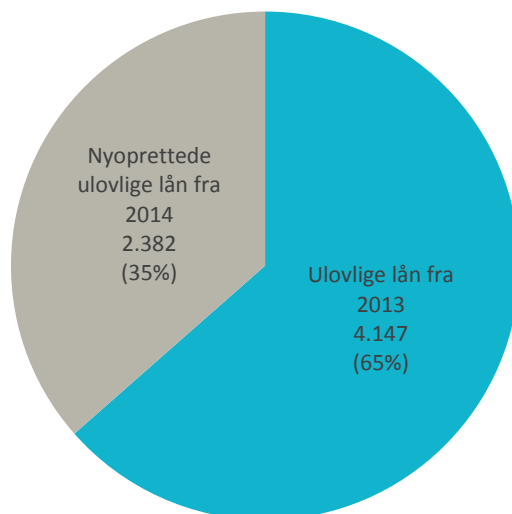

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Knap 2.400 nye ulovlige lån i 2014-regnskaberne

For at undersøge årsagerne til faldet i antallet af anmærkninger om ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne er det væsentligt at korrigere for antallet af nye ulovlige lån optaget i 2014 for derigennem at anskueliggøre, hvor mange ulovlige lån der netto er blevet berigtiget. I 2014-regnskaberne var det ulovlige lån fra året før blevet berigtiget i 3.607 selskaber. Samtidig blev der dog oprettet 2.382 nye ulovlige lån. Netto blev der således kun berigtiget 1.225 ulovlige lån i alt i denne periode.

Figur 4: Sammensætning af ulovlige lån i 2014-regnskaberne

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Den 13. september 2012 vedtog Folketinget et forslag om beskatning af de ulovlige lån. De nye regler skulle fjerne incitamentet til at "omdøbe" ellers skattepligtig løn eller udbytter til et lån og dermed også fjerne incitamentet til at optage ulovlige lån. Reglerne betyder, at ulovlige lån beskattes som henholdsvis løn eller udbytter allerede på optagelsestidspunktet. Tilbagebetales disse ulovlige lån til selskabet, vil beløbet blive beskattet igen, når det senere skal trækkes korrekt ud af selskabet.

På trods af de nye regler om beskatning af de ulovlige lån er der alligevel optaget knap 2.400 nye ulovlige lån i 2014-regnskaberne. Antagelsen om, at de nye skatteregler ville stoppe tilgangen af nye ulovlige lån, ser således kun ud til at holde stik i et begrænset omfang.

Fravalg af revision er den primær årsag til fald i anmærkninger om ulovlige lån

Det seneste år er antallet af anmærkninger om ulovlige lån faldet med 3.456. Dette fald fra 2013- til 2014-regnskaberne kan skyldes at:

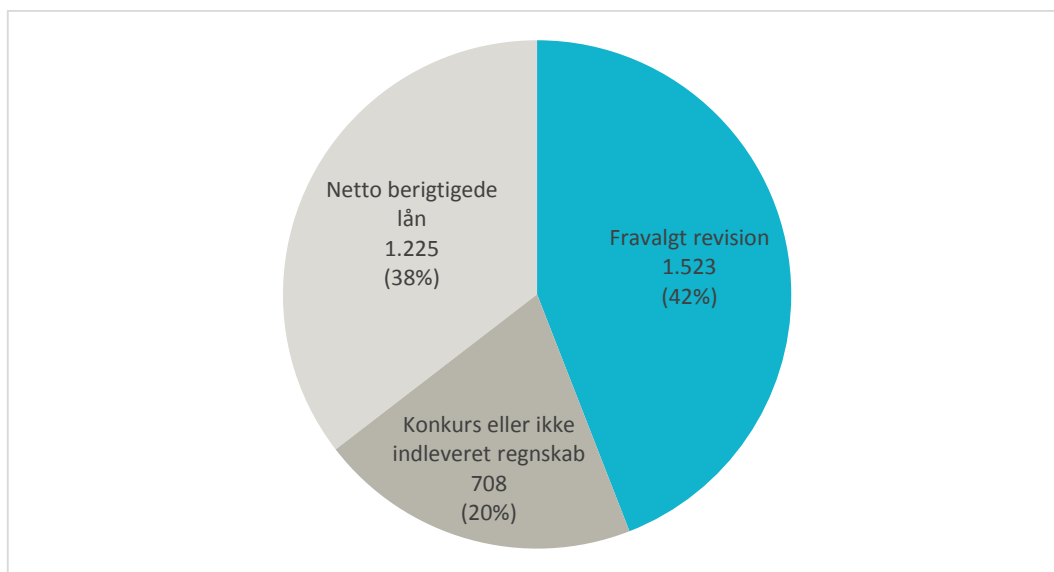
- Selskaber med anmærkninger om ulovlige lån i 2013-regnskabet har fravalgt revision eller udvidet gennemgang af 2014-regnskabet, så disse anmærkninger ikke kan fremkomme af en eventuel påtegning på regnskabet
- Selskaberne ikke har indleveret regnskab i 2014 på grund af konkurs eller andre forhold
- Der netto er flere berigtigelser end ny-optagne ulovlige lån i 2014-regnskaberne

Blandt selskaberne med en anmærkning om ulovlige lån i 2013-regnskaberne havde 1.523 selskaber fravalgt revision eller udvidet gennemgang af 2014-regnskabet, 708 selskaber var enten

gået konkurs eller havde af anden grund ikke indleveret et regnskab for 2014, mens der netto blev berigtiget 1.225 ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne.

Det kan derfor konkluderes, at den primære årsag til faldet i antallet af anmærkninger om ulovlige lån fra 2013- til 2014 regnskaberne skyldes fravalg af revision eller udvidet gennemgang. Samtidig bidrager de netto-berigtigede lån også væsentligt til faldet, mens faldet kun i mindre grad kan tilskrives konkurser eller manglende indberettede regnskaber.

Figur 5: Baggrund for faldet i antallet af ulovlige lån fra 2013- til 2014-regnskaberne

Kilde: Experian 2015 og egne beregninger

Ulovlige lån for godt 1,4 mia. kr. i danske selskaber

En stikprøve foretaget i sommeren 2014 på 1000 tilfældigt udvalgte selskaber med en anmærkning om et ulovligt lån fra revisor i erklæringen om det senest aflagte regnskab viste, at der i gennemsnit var ulovlige lån for 217.534 kr. i disse regnskaber². Antages dette resultat for at være repræsentativt for de godt 6.500 regnskaber med en anmærkning om et ulovligt lån i påtegningen på 2014-regnskaberne, svarer det til, at der er optaget ulovlige lån for i alt godt 1,42 mia. kr. Dertil kommer yderligere ulovlige lån for 683 mio. kr. i de godt 3.100 selskaber, der ansås at ville have fået anmærkninger om ulovlige lån i 2014-regnskaberne, hvis de ikke havde fravalgt revision eller udvidet gennemgang.

² Risiko for skjult skattegrundlag ved lempet revision, FSR – danske revisorer, juni 2014

Blandt de 708 selskaber, der havde en anmærkning om et ulovligt lån i 2013-regnskabet og siden gik konkurs inden aflægningen af 2014-regnskabet eller af anden grund ikke har aflagt regnskab i 2014, svarer det til, at der er optaget lån for i alt godt 150 mio. kr. Såfremt de ulovlige lån ikke er berigtiget, inden konkursen indtræffer, er der en risiko for, at et skatteprovenu kan være tabt. Det samme gælder de penge, som andre kreditorer, långivere og leverandører måtte have til gode hos de tidligere ejere i selskabet, idet disse måske er uden betalingsvilje og eller -evne.

Tabel 3: Samlet beløbsgrundlag ved forskelligt antal lån

Antal lån	Kroner
<i>Gennemsnitligt beløb pr. lån:</i>	217.534
<i>Ulovlige lån i 2014 (6.529 stk):</i>	1.420.277.729
<i>Mistede ulovlige lån i 2014 (3.139 stk):</i>	682.946.729
Scenarie 1 (500 stk):	108.766.865
Scenarie 2 (1.000 stk):	217.533.731
Scenarie 3 (2.500 stk):	543.834.327
Scenarie 4 (5.000 stk):	1.087.668.655
Scenarie 5 (7.500 stk):	1.631.502.982
Scenarie 6 (10.000 stk):	2.175.337.309

Kilde: FSR – danske revisorer, 2014